

Mineralogija in geologija

za velike gimnazije.

Spisal

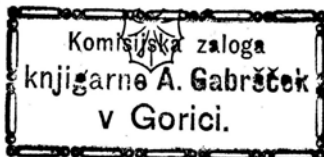
dr. Leopold Poljanec,

c. kr. profesor v Mariboru.

115 slik in 1 geološki zemljevid avstroogrške monarhije.

Kot učno knjigo potrdilo vis. c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk
dne 1. oktobra 1909, št. 39.330.

Velja trdo vezana 2 kroni 80 vin.

V Celovcu, 1909.

Založila in natisnila tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

železu so vrastli včasih olivinovi kristali (stran 34.). 31. marca 1908. je padel pri vasi Avče na Goriškem izpodnebnik, ki tehta 1230 g.

Slika 90. Izpodnebno železo iz Toluke, oglajeno in izjedkano, po Fickerju.

B. Žveplenate železne rude.

Žveplenate železne rude so: 1. železni kršec in markazit, 2. železna galica. Plaviti se ne dajo, ker žvepla ne moremo odstraniti povsem, a žvepleno železo je baš razžarjeno zelo krhko ter se ne da variti.

Železni kršec ali pirit (Eisenkies, $t = 6-6,5$, $g = 5$, 46% železa) kristaluje v kockah in v peterokotniških dvanajstercih (slika 38.). Toda piritove kocke so le na videz celoploskveniki, zakaj ploskve so včasih regaste v smereh, ki jih razdelimo le s tremi istovrednimi somerninami (slika 91.).

Še boljše spoznamo to, če izjedkamo kockine ploskve s solitrno kislino; votle jamice (slika 92.) so sicer pravilne, ravnajo pa se le po treh, a ne po deveterih somerninah. Vsi piritovi kristali so torej poluploskveniki deveterosomernega sestava. Železni kršec je rumene barve kakor bronovina in sije kovinsko; raza pa je črna. Ker je trši od živca, štrkajo od njega železne iskre, če ga krešemo ob jeklo. Njegov kemijski znak je

Slika 91.
Regasta kocka železnega kršča, po Fickerju.